Steenuilen 2014: veel muizen, dus veel steenuilenjongen.

Inventarisatie in Bovekerke, Zarren en Fortem

In onze ‘nieuwe’ gemeenten Koekelare en Kortemark startten we dit jaar eveneens met onze steenuileninventarisaties namelijk in de deelgemeenten Bovekerke en Zarren.

In de Koekelaarse deelgemeente Bovekerke werd bij onze eerste ronde acht roepende steenuilenmannen gehoord (en één in Werken). Niet slecht voor een eerste keer. Het gemiddeld aantal steenuilen per km² bedroeg 1,48. Wat opviel was dat het inventariseren in een gemeente met heel wat verspreide bebouwing gans anders is dan in een doorsnee poldergemeente. Het geluid van de steenuilen dragen in een open gebied ver en vaak is er geen moeilijkheid om de exacte steenuilenlocatie in dit dun bevolkt gebied aan te duiden. Dit is eventjes anders in gebieden waar gehuchtjes en losse bewoningen verspreid in het landschap aanwezig zijn. De geluiden weerkaatsen vaak tussen de gebouwen en het kan hierdoor moeilijk worden gelokaliseerd. Zich verplaatsen helpt soms, maar niet altijd. Wellicht hebben we hierdoor niet het exacte aantal aanwezig steenuilen kunnen registreren.

Steenuilen Koekelare

Gemeente	Km²	Territoria 2014		
		Aantal	Dichtheid	
Koekelare	**28,45**	1	0,04	*
Bovekerke	**5,40**	8	1,48	
Zande	**5,33**		0,00	
Totaal	**39,19**	**9**	**0,23**	

* losse waarneming

In Kortemark was Zarren de eerste deelgemeente die aan de beurt kwam. Met z’n groot gebied van maar liefst 11,20 km² moesten we onze groep splitsen in twee. Gelukkig waren er voldoende medewerkers om dit te doen zodat we op één avond het ganse grondgebied in kaart brachten. Een avondje inventariseren bracht 15 zangposten op. Voor Zarren leverde dit een gemiddelde op van 1,34 territoria per vierkante kilometer, iets minder dan in Bovekerke.

Steenuilen Kortemark

Gemeente	Km²	Territoria 2014		
		Aantal	Dichtheid	
Zarren	**11,20**	15	1,34	
Werken	**9,65**	1	0,10	*
Handzame	**13,63**	1	0,07	*
Kortemark	**20,51**		0,00	
Totaal	**54,99**	**17**	**0,31**	

* losse waarneming

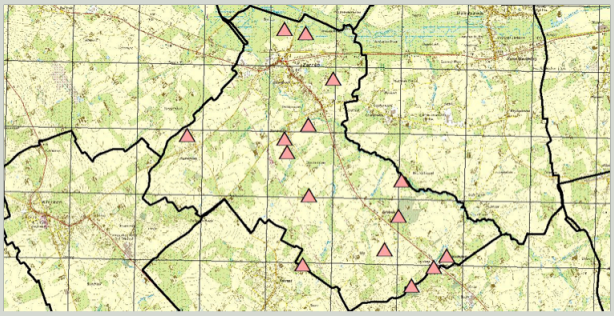

In Alveringem begonnen ze met de tweede ‘ronde’ van de steenuilen inventarisatie. Fortem kwam als eerste aan beurt. Het viel volgens hen wat tegen met ‘slechts’ negen territoria. Volgend jaar doen ze terug verder met opnieuw een stukje Alveringem.

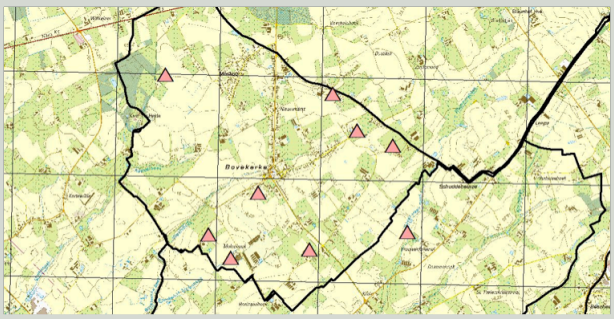

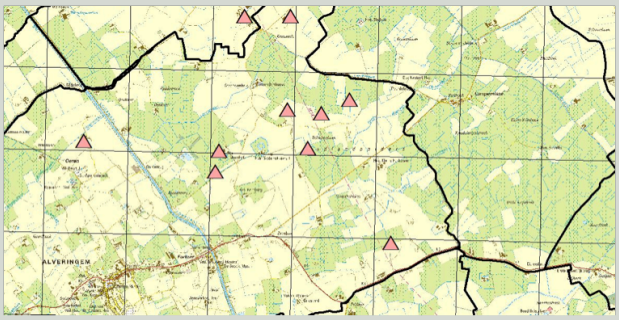

Stijgend aantal broedgevallen

Het aantal steenuilennestkasten dat we dit voorjaar controleerden, overschreed net de kaap van de honderd nestkasten, om precies te zijn 104 stuks. Ze staan verspreid over de gemeenten Veurne (83), Alveringem (8), De Panne (3), Koksijde (7), Nieuwpoort (2) en Middelkerke (1).

In de gemeente Veurne staan de nestkasten verspreid over het poldergedeelte in een redelijke dichtheid, op locaties met een potentie maar waar vaak in het verleden geen bezetting aanwezig was of de nestgelegenheid recentelijk was weggevallen. In de andere gemeenten staan de nestkasten fragmentair verspreid.

De zeer goede (veld)muizenstand tijdens het afgelopen jaar leverde een sterke groei op van het aantal broedgevallen: met 20 broedende steenuilen in onze nestkasten hadden we bijna 50 % meer broedparen dan het jaar voordien (14). Ook bij het aantal mislukkingen zagen we dat het seizoen uitstekend verliep. Hadden we vorig jaar nog vier mislukte nesten, dit jaar stond de teller op nul. De bezettingsgraad van de nestkasten was vergelijkbaar met het jaar voordien namelijk 20 %.

Het verschil met het jaar voordien ligt wellicht in het mindere nazicht van aanwezige braakballen in de nestkasten waar niet werd gebroed.

Bij sommige broedgevallen moesten we vaststellen dat de vogels reeds gaan vliegen waren (het was een vroeg broedseizoen), soms was er nog één pulli aanwezig. Bij de berekening van het nestgemiddelde hielden we geen rekening met deze 'uitgevlogen nesten'. Van de niet uitgevlogen nesten, in totaal 14, werden 57 jonge steenuilen geringd, wat een nestgemiddelde opleverde van 4,07 pulli per nest. Het hoogste aantal dat we tot nu toe konden berekenen bij onze steenuilen nestkasten en zo maar even bijna één pulli meer dan het vorig maximum.

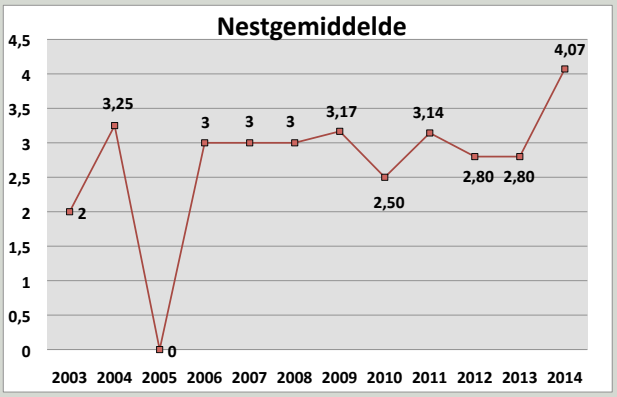

Ook hoopgevend was het aantal nieuwe vestigingen. Dit zijn nieuwe broedgevallen op locaties waar tot voor kort geen steenuilen aanwezig waren, laat staan een broedpaar. Dit jaar was dat het geval op vijf plaatsen, vorig jaar op slechts twee. Deze nieuwe vestigingen zijn de bruto winst aan steenuilen. Als we de verliezen aan locaties, niet altijd gekend, hiermee zouden verrekenen, bekomen we de netto winst aan steenuilen, weliswaar in theorie.

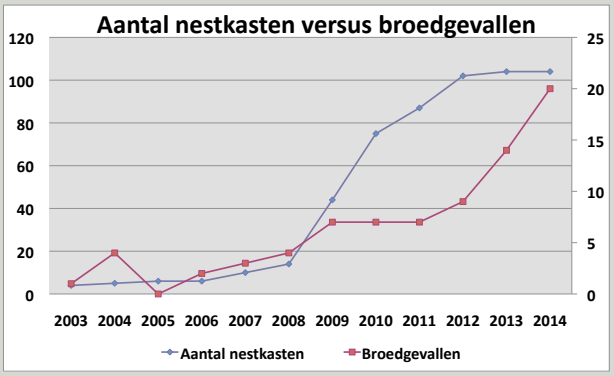

Het was een zeer geslaagd broedseizoen voor onze steenuilen, het beste ooit. We hopen dan ook verder op verschillende nieuwe vestigingen van paren in onze nestkasten volgend jaar. In ieder geval doen we verder met het onderhoud van onze nestkasten (een niet te onderschatten bezigheid in de herfst/winter) en plannen nieuwe nestkasten te zetten onder meer in Ramskapelle.

Steenuilen nestkasten IJzer en Polder nestgegevens

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Aantal nestkasten	4	5	6	6	10	14	44	75	87	102	104	104
Broedgevallen	1	4	0	2	3	4	7	7	7	9	14	20
Mislukt	0	0	0	1	1	1	1	3	1	4	4	0
Geslaagd	1	4	0	1	2	3	6	4	7	5	10	20
Braakballen, aanwezigheid										14	7	1
Bezettingsgraad (%)	25%	80%	0%	33%	30%	29%	16%	9%	8%	23%	20%	20%
aantal eieren						11	27	14				
gemiddeld nt eieren						3,67	4,50	3,50				
niet-levensvatbare eieren						2	4	2				
gemiddeld nt niet-levensv.eieren						0,67	0,67	0,50				
aantal geboren jongen	4			3	6	9	23	12				
gemiddeld nt geboren jongen	4			3	3	3	3,83	3				
aantal dode jongen	2			0	0	0	4	2				
gemiddeld nt dode jongen	2			0	0	0	0,67	0,5				
* aantal uitgevlogen jongen	2	13	0	3	6	9	19	10	22	14	28	57
gemiddeld nt uitgevlogen jongen	2	3,25	0	3	3	3	3,17	2,50	3,14	2,80	2,80	4,07

** = op moment van het ringen/eventuele nacontrole*

Kris Degraeve